UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

6 päivänä maaliskuuta 2012*

EMOTR — Tukiosasto — Rahoituksen ulkopuolelle jätetyt menot — Hedelmät ja vihannekset — Velvollisuus perustella menot — Tuottajaorganisaatioiden hyväksymisedellytykset

Asiassa T-230/10,

Espanjan kuningaskunta, edustajanaan aluksi abogado del Estado M. Muñoz Pérez ja abogado del Estado A. Rubio González, sittemmin Rubio González,

kantajana,

vastaan

Euroopan komissio, asiamiehenään F. Jimeno Fernández,

vastaajana,

jossa on kyse vaatimuksesta kumota osittain Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston (EMOTR) tukiosastosta ja Euroopan maatalouden tukirahastosta (maataloustukirahasto) sekä Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) maksettavien jäsenvaltioiden tiettyjen menojen jättämisestä Euroopan unionin rahoituksen ulkopuolelle 11.3.2010 annettu komission päätös 2010/152/EU (EUVL L 63, s. 7) eli siltä osin kuin siinä jätetään rahoituksen ulkopuolelle tietyt Espanjan kuningaskunnan menot hedelmä- ja vihannesalalla,

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja I. Pelikánová sekä tuomarit K. Jürimäe (esittelevä tuomari) ja M. van der Woude,

kirjaaja: johtava hallintovirkamies J. Palacio González,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 22.11.2011 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: espanja.

tuomion

Tosiseikat

1 Komissio ilmoitti 7.4.2008 Euroopan yhteisöjen komission maatalousmenojen tilintarkastusyksikössä tehdyn viiden tutkimuksen, joiden viitteet ovat FV/2004/381/ES, FV/2005/301/ES, FV/2005/302/ES, FV/2006/354/ES ja FV/2005/385/ES ja jotka koskevat hedelmä- ja vihannesalan tukia, johdosta yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta 17.5.1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1258/1999 (EUVL L 160, s. 103) nojalla Espanjan viranomaisille mainittuihin tutkimuksiin liittyvät päätelmänsä.

2 Espanjan kuningaskunta vaati 27.5.2008 päivätyssä kirjeessä, että asia saatetaan sovitteluelimen käsiteltäväksi. Kyseinen elin esitti lopullisen kertomuksensa 29.10.2008. Komissio ilmoitti Espanjan kuningaskunnalle lopullisen kantansa 25.8.2009.

3 Yhteenvetokertomuksessa 30.9.2009 esitettyjen perusteiden nojalla komissio päätti Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston (EMOTR) tukiosastosta ja Euroopan maatalouden tukirahastosta (maataloustukirahasto) sekä Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) maksettavien jäsenvaltioiden tiettyjen menojen jättämisestä Euroopan unionin rahoituksen ulkopuolelle 11.3.2010 antamallaan päätöksellä 2010/152/EU (EUVL L 63, s. 7; jäljempänä riidanalainen päätös) jättää rahoituksen ulkopuolelle erityisesti Espanjan kuningaskunnan hedelmä- ja vihannesalalla maksamat kahdenlaiset menot.

4 Komissio teki yhtäältä yhteensä 33 339 525,05 euron suuruisen yksittäisen oikaisun pakkausten käsittelystä aiheutuviksi kuluiksi ilmoitettuihin menoihin, koska pakkausten ympäristönhoidollisesta käsittelystä aiheutuvat kulut eivät ole tukikelpoisia. Se teki toisaalta 100 prosentin suuruisen, yhteensä 4 940 378,44 euron suuruisen yksittäisen oikaisun tuottajaorganisaatiolle SAT Royal (jäljempänä TO SAT Royal) myönnettyihin tukiin, koska organisaation hyväksymistä koskevia edellytyksiä oli sovellettu virheellisesti.

Menettely ja asianosaisten vaatimukset

5 Espanjan kuningaskunta nosti nyt käsiteltävän kanteen unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 21.5.2010 jättämällään kannekirjelmällä.

6 Espanjan kuningaskunta vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

— kumoaa riidanalaisen päätöksen siltä osin kuin siinä jätetään tietyt Espanjan kuningaskunnan ilmoittamat menot unionin rahoituksen ulkopuolelle

— velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

7 Komissio vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

— hylkää kanteen

— velvoittaa Espanjan kuningaskunnan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Oikeudellinen arviointi

8 Kanteensa tueksi Espanjan kuningaskunta esittää kaksi kanneperustetta. Ensimmäinen kanneperusteen mukaan komissio teki oikeudellisen virheen, kun se jätti rahoituksen ulkopuolelle pakkausten ympäristönhoidollisesta käsittelystä aiheutuvat kulut tulkitessaan hedelmä- ja vihannesalan yhteisestä markkinajärjestelystä 28.10.1996 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2200/96 (EYVL L 297, s. 1) ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 2200/96 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä toimintarahastojen, toimintaohjelmien ja taloudellisen tuen osalta 11.8.2003 annetun komission asetuksen (EY) N:o 1433/2003 (EUVL L 203, s. 25) säännöksiä. Toisen kanneperusteen mukaan komissio teki oikeudellisen virheen TO SAT Royalin hyväksymiseen liittyvän valvontajärjestelmän puutteiden osalta tulkitessaan neuvoston asetuksen (EY) N:o 2200/96 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä tuottajaorganisaatioiden hyväksynnän ja tuottajaryhmittymien esihyväksynnän osalta 11.8.2003 annetun komission asetuksen (EY) N:o 1432/2003 (EUVL L 203, s. 18) säännöksiä.

Ensimmäinen kanneperuste

9 Ensimmäisen kanneperusteen osalta asianosaiset ovat erimielisiä siitä, säädetäänkö asetusten N:o 2200/96 ja 1433/2003 säännöksissä, että tuottajaorganisaatio (jäljempänä TO) vastaa suoraan tai välillisesti pakkausten ympäristönhoidollisesta käsittelystä aiheutuvista lisäkuluista ja että sen on asetuksen N:o 2200/96 15 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun taloudellisen tuen saadakseen liitettävä tukihakemukseensa täsmällinen kirjallinen todiste mainituista kuluista.

10 Ensimmäisen kanneperusteen tarkastelussa on aluksi palautettava mieleen merkitykselliset säännökset ja oikeuskäytäntö.

11 Ensimmäiseksi asetuksen N:o 2200/96 15 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. [Unionin] taloudellista tukea myönnetään tässä artiklassa määritellyin edellytyksin tuottajaorganisaatioille, jotka perustavat toimintarahaston.

Toimintarahastoa ylläpidetään jäsentuottajilta markkinoilla kaupan pidetyistä hedelmien ja vihannesten todellisista määristä tai arvoista kannetuilla maksuilla ja ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetulla tuella.

2. Edellä 1 kohdassa mainittu toimintarahasto on tarkoitettu

a) tuotteiden markkinoilta poistamisen rahoitukseen 3 kohdassa määritellyin edellytyksin;

b) kansallisille toimivaltaisille viranomaisille esitetyn ja näiden 16 artiklan 1 kohdan mukaisesti hyväksymän toimintaohjelman rahoitukseen.

– –

5. Edellä 1 kohdassa tarkoitettu taloudellinen tuki on mainitussa kohdassa tarkoitettujen todellisuudessa maksettujen maksujen suuruinen ja se on rajoitettu 50 prosenttiin todellisista 2 kohdan mukaisesti toteutuneista kustannuksista.

– –”

12 Asetuksen N:o 1433/2003 18 artiklan, jonka otsikko on ”Hakemukset”, 2 kohdan c alakohdassa säädetään, että ”hakemuksiin on liitettävä todisteet, jotka osoittavat: – – toimintaohjelmaan liittyvät menot”.

13 Asetuksen N:o 1433/2003 liitteessä I, jonka otsikko on ”Toimintaohjelmien vapaavalintainen sisältö”, olevan 2 kohdan c alakohdan mukaan, johon mainitun asetuksen 8 artiklan 2 kohdassa viitataan, toimintaohjelmat voivat sisältää muun muassa ”erityiskustannukset, jotka johtuvat – – ympäristötoimenpiteistä, pakkausten ympäristönhoidollisesta käsittelystä aiheutuvat kulut mukaan luettuina”.

14 Asetuksen N:o 1433/2003 liitteessä I olevan 2 kohdan c alakohdan lopussa viitataan alaviitteeseen 3, jonka mukaan

”pakkausten ympäristönhoidollinen käsittely on tarpeen perustella asianmukaisesti, ja sen on noudatettava pakkauksista ja pakkausjätteistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 94/62/EY liitteen II vaatimuksia – –”

15 Toiseksi on huomattava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan EMOTR:sta rahoitetaan vain unionin oikeuden säännösten mukaisesti toteutettuja interventioita maatalouden yhteisen markkinajärjestelyn piirissä (ks. asia C-349/97, Espanja v. komissio, tuomio 8.5.2003, Kok., s. I-3851, 45–47 kohta ja asia C-300/02, Kreikka v. komissio, tuomio 24.2.2005, Kok., s. I-1341, 32–36 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

16 Aluksi on tutkittava Espanjan kuningaskunnan ensimmäisen kanneperusteen tueksi esittämiä väitteitä.

17 Ensiksi on todettava, että Espanjan kuningaskunta väittää virheellisesti, että komissio olisi katsonut Espanjan viranomaisten vahvistaneen asianmukaisesti 17 prosentin kiinteän maksun, jota ne sovelsivat lisäkustannusten vertaamiseksi tavanomaisiin kustannuksiin. Oikeudenkäyntiasiakirjoista nimittäin ilmenee komissio katsoneen, ettei käsiteltävässä asiassa käytetty 17 prosentin maksu ole sellaisenaan suhteeton, mutta kuitenkin moittineen Espanjan kuningaskuntaa siitä, että se on sisällyttänyt tähän maksuun pakkausten ympäristönhoidollisesta käsittelystä aiheutuvat kulut toimittamatta minkäänlaista todistetta siitä, että TO:t tai niiden jäsenet olivat vastanneet mainituista kuluista.

18 Toiseksi on tarkasteltava, tekikö komissio Espanjan kuningaskunnan väitteen mukaisesti oikeudellisen virheen vaatiessaan, että TO:iden on välttämättä vastattava pakkausten ympäristönhoidollisesta käsittelystä aiheutuvista kuluista.

19 Tältä osin on todettava, että asetuksen N:o 2200/96 15 artiklan 5 kohdan ensimmäisen kohdan säännösten mukaan unionin myöntämä taloudellinen tuki lasketaan ottamalla huomioon ”todelliset toteutuneet kustannukset” muun muassa silloin, kun toiminnallinen rahasto rahoittaa toimintaohjelmaa. Vastaavasti asetuksen N:o 1433/2003 18 artiklan 2 kohdan c alakohdan säännösten nojalla TO:iden tukihakemuksiin on liitettävä todisteet, jotka osoittavat toimintaohjelmaan liittyvät menot.

20 Mainituista säännöksistä ilmenee, että unionin taloudellista tukea voidaan myöntää TO:lle toimintaohjelman perusteella vain sillä edellytyksellä, että mainittuun ohjelmaan liittyviin menoihin sitoutumisesta esitetään todiste.

21 Tätä kyseisten säännösten tulkintaa ei voida kumota Espanjan kuningaskunnan väitteellä siitä, ettei tätä vaatimusta sovelleta pakkausten ympäristönhoidollisesta käsittelystä aiheutuvat kulut sisältäviin toimintaohjelmiin, koska pakkauksista ja pakkausjätteistä 20.12.1994 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 94/62/EY (EYVL L 365, s. 10), johon viitataan asetuksen N:o 1433/2003 liitteessä I olevassa 3 alaviitteessä, säännösten perusteella pakkausten käsittely kuuluu jakelijoille, jolloin olisi epäloogista vaatia mainitussa asetuksessa, että TO:iden olisi vastattava pakkausten käsittelystä, joka ei kuulu niiden tehtäviin, aiheutuneista kuluista.

22 Aluksi on todettava, että edellä 20 kohdassa esitetty sääntö ei estä ottamasta huomioon pakkausten ympäristönhoidollisesta käsittelystä aiheutuvia kuluja, kun jakelijat vastaavat niistä suoraan ja tuottajaorganisaatiot välillisesti, kuten käsiteltävässä asiassa. Vaaditaan nimittäin vain todiste siitä, että TO:t vastaavat kyseisistä kuluista suoraan tai välillisesti.

23 On todettava, että asetus N:o 1433/2003 sisältää asetuksen N:o 2200/96 soveltamista koskevia yksityiskohtaisia sääntöjä toimintarahastojen, toimintaohjelmien ja taloudellisen tuen osalta. Kuten edellä 19 ja 20 kohdassa esitetystä ilmenee, asetuksen N:o 1433/2003 18 artiklan 2 kohdan c alakohdassa pannaan tässä yhteydessä täytäntöön asetuksen N:o 2200/96 15 artiklan 5 kohdan sääntö, kun siinä säädetään, että TO:iden tukihakemuksiin on liitettävä todisteet, jotka osoittavat toimintaohjelmaan liittyvät menot.

24 Asetuksessa N:o 2200/96, asetuksessa N:o 1433/2003 tai direktiivissä 94/62, johon viitataan asetuksen N:o 1433/2003 liitteessä I olevassa alaviitteessä 3, ei sen sijaan säädetä minkäänlaisesta pakkausten ympäristönhoidollisesta käsittelystä aiheutuvat kulut sisältäviin toimintaohjelmiin sovellettavasta poikkeuksesta asetuksen N:o 2200/96 15 artiklan 5 kohdan ja asetuksen N:o 1433/2003 18 artiklan 2 kohdan mukaiseen sääntöön, jonka mukaan unionin myöntämä taloudellinen tuki lasketaan ottamalla huomioon tuen hakijan, eli käsiteltävässä asiassa TO:iden, todelliset toteutuneet ja näin ollen toteen näyttämät menot.

25 Edellä esitetystä ilmenee, että Espanjan kuningaskunta väittää virheellisesti, että komissio teki oikeudellisen virheen vaatiessaan, että TO:iden on välttämättä vastattava pakkausten ympäristönhoidollisesta käsittelystä aiheutuvista kuluista.

26 Kolmanneksi on arvioitava, onko vaatimus TO:n velvollisuudesta toimittaa todisteet siitä, että se on vastannut pakkausten ympäristönhoidollisesta käsittelystä aiheutuvista kuluista suoraan tai välillisesti, Espanjan kuningaskunnan väitteen mukaisesti kohtuuton.

27 Tarkemmin esitettynä Espanjan kuningaskunta väittää, ettei yhtäältä TO:illa ole velvollisuutta esittää asiakirjatodistetta pakkausten ympäristönhoidollisesta käsittelystä maksettujen summien täsmällisestä määrästä ja että toisaalta jakelijat siirtävät nämä kulut, kuten muutkin tuotantokulut, TO:ille.

28 Tästä on palautettava mieliin, että unionin oikeuden yleisiin oikeusperiaatteisiin kuuluvan suhteellisuusperiaatteen mukaan unionin toimielinten säädöksillä, päätöksillä ja muilla toimilla ei saa ylittää niitä rajoja, jotka johtuvat siitä, mikä on tarpeellista niillä lainmukaisesti tavoiteltujen päämäärien toteuttamiseksi ja tähän soveltuvaa, eli silloin, kun on mahdollista valita usean tarkoituksenmukaisen toimenpiteen välillä, on valittava vähiten pakottava, eivätkä toimenpiteistä aiheutuvat haitat saa olla liian suuria tavoiteltuihin päämääriin nähden (ks. asia C-375/05, Geuting, tuomio 4.10.2007, 45 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

29 Tällaisen periaatteen toteuttamiseen liittyvien edellytysten tuomioistuinvalvonnassa hyväksytty toimenpide voidaan unionin lainsäätäjälle yhteisen maatalouspolitiikan alalla kuuluva laaja harkintavalta huomioon ottaen katsoa lainvastaiseksi ainoastaan, jos kyseinen toimenpide on ilmeisen soveltumaton komission tavoitteleman päämäärän saavuttamiseksi (ks. vastaavasti edellä 28 kohdassa mainittu asia Geuting, tuomion 46 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

30 Käsiteltävässä asiassa on ensiksi hylättävä Espanjan kuningaskunnan väite, jonka mukaan asetuksen N:o 1433/2003 liitteessä I sallitaan pakkausten ympäristönhoidollisesta käsittelystä aiheutuvien kulujen sisällyttäminen toimintaohjelmiin asettamatta sitä henkilöä, jonka on vastattava niistä, koskevia edellytyksiä.

31 Kuten edellä 24 kohdassa on jo todettu, asetuksissa N:o 2200/96 ja 1433/2003 ei säädetä poikkeuksesta asetuksen N:o 2200/96 15 artiklan 5 kohtaan ja asetuksen N:o 1433/2003 18 artiklan 2 kohtaan perustuvasta säännöstä.

32 Toiseksi on niin, että vastoin sitä, mitä Espanjan kuningaskunta olennaisilta osin väittää, ei voida hyväksyä, että niiden menojen, joista TO:t välillisesti vastaavat, tosiasiallisuuden osoittamiseksi olisi riittävää nojautua loogiseksi väitettyyn olettamaan siitä, että TO:iden jakelijoilta laskuttamaa myyntihintaa oli käytännössä alennettu sen huomioimiseksi, että viimeksi mainitut vastaavat kyseisten tuotteiden pakkausten käsittelystä.

33 Yhtäältä nimittäin tällainen väite on ilmeisellä tavalla edellä 20 kohdassa mainitun säännön vastainen. Toisaalta ei voida sulkea pois sitä, että tuottajaorganisaatioiden jakelijoilta laskuttaman myyntihinnan alennuksen sijasta pakkausten ympäristönhoidollisesta käsittelystä aiheutuvat lisäkulut siirretään myyntiketjussa eteenpäin sitä kautta, että jakelijat nostavat asiakkailtaan laskuttamia myyntihintoja.

34 Tämän vuoksi ainoastaan se, että tuen hakija näyttää toteen suoraan tai välillisesti toteutuneiden menojen todellisuuden, voi täyttää edellä 20 kohdassa mainitun säännön mukaiset edellytykset.

35 Kolmanneksi on niin, että toisin kuin Espanjan kuningaskunta väittää, tällainen toteen näyttäminen on tarpeen, kun jäsenvaltio on, kuten käsiteltävässä asiassa, asetuksen N:o 1433/2003 säännösten mukaisesti vahvistanut summittaisesti pakkausten käsittelystä tavanomaisiin kuluihin verrattuna aiheutuneet lisäkulut. Tämän väitteen hyväksymisestä seuraisi nimittäin edellä 20 kohdassa mainitun säännön vastaisesti, että TO:t, jotka eivät ole vastanneet mistään lisäkuluista, voisivat hyötyä kyseisestä tuesta.

36 Edellä esitetystä ilmenee, ettei Espanjan kuningaskunnan esittämissä väitteissä oteta riittävästi huomioon kyseisellä sääntelyllä tavoiteltua lainmukaista päämäärää, joka on taata, kuten edellä 15 kohdassa huomautetaan, taloudellisen tuen antaminen unionin oikeuden mukaisesti maatalouden yhteisen markkinajärjestelyn alalla. Espanjan kuningaskunnan esittämien väitteiden tai oikeudenkäyntiaineiston perusteella ei näin ollen voida katsoa, että komissio olisi loukannut suhteellisuusperiaatetta vaatiessaan, että TO:n pitää esittää todiste siitä, että se on vastannut pakkausten ympäristönhoidollisesta käsittelystä aiheutuvista kuluista.

37 Koska mikään Espanjan kuningaskunnan ensimmäisen kanneperusteen tueksi esittämistä väitteistä ei näin ollen ole perusteltu, mainittu kanneperuste on hylättävä.

Toinen kanneperuste

38 Toisen kanneperusteen osalta asianosaiset ovat erimielisiä olennaisilta osin siitä, sovelletaanko asetuksen N:o 1432/2003 14 artiklaa pelkästään hedelmiä ja vihanneksia tuottaviin luonnollisiin henkilöihin tai oikeushenkilöihin, jotka yhdessä muodostavat TO:n, kuten TO SAT Royalin, vai jäsenten ollessa oikeushenkilöitä myös luonnollisiin henkilöihin tai oikeushenkilöihin, joiden määräysvallassa nämä oikeushenkilöt ovat.

39 Toisen kanneperusteen tarkastelussa on ensiksi palautettava mieleen merkitykselliset säännökset.

40 Asetuksen N:o 2200/96 11 artiklan 1 kohdan d alakohdan 3 alakohdassa säädetään seuraavaa:

”[TO:lla] tarkoitetaan tässä asetuksessa kaikkia niitä oikeushenkilöitä,

– –

d) joiden säännöt sisältävät

3) määräykset, jotka [varmistavat jäsentuottajille demokraattisen määräysvallan organisaatiossa ja sen päätöksenteossa],

– –”

41 Asetuksen N:o 1432/2003 johdanto-osan 14 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”Sen varmistamiseksi, että tuottajaorganisaatiot todellakin edustavat vähimmäismäärää tuottajia, vaikuttaa siltä, että jäsenvaltioiden on toteutettava toimenpiteitä, joilla estetään tilanteita, joissa jäsenten vähemmistöllä, jolla on mahdollisesti tuottajaorganisaation suurin tuotantomäärä, on liian hallitseva asema organisaation hallinnossa ja toiminnassa.”

42 Asetuksen N:o 1432/2003 4 artiklan, jonka otsikko on ”Tuottajaorganisaatioiden vähimmäiskoko”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Asetuksen – – N:o 2200/96 11 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitetuksi tuottajien vähimmäismääräksi vahvistetaan viisi tuottajaa luokkaa kohti.”

43 Asetuksen N:o 1432/2003 13 artiklassa, jonka otsikko on ”Muut kuin tuottajajäsenet”, säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltiot voivat päättää, voidaanko ja millä edellytyksillä luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä, jotka eivät ole tuottajia, hyväksyä [TO:n] jäseniksi.

2. Vahvistaessaan 1 kohdassa tarkoitetut edellytykset jäsenvaltioiden on varmistettava asetuksen [N:o 2200/96] 11 artiklan 1 kohdan a ja d kohdan 3 alakohdan mukaisesti, että:

– –

b) [TO:iden] perussääntöihin sisältyy säännöt, joilla varmistetaan, että organisaatioon kuuluv[illa tuottajilla on demokraattinen määräysvalta organisaatiossa ja sen päätöksenteossa].

– –”

44 Asetuksen N:o 1432/2003 14 artiklassa, jonka otsikko on ”Tuottajaorganisaatioiden demokraattinen valvonta”, säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet yhden tai useamman tuottajan vallan tai vaikutuksen väärinkäytön estämiseksi [TO:n] hallinnossa ja toiminnassa.

2. Yhdenkään [TO:n] jäsenen äänivalta ei saa olla enempää kuin 20 prosenttia. Jäsenvaltio voi kuitenkin lisätä tätä prosenttiosuutta enintään 49 prosentiksi suhteessa jäsenen osuuteen tuottajaorganisaation kaupan pidetyn tuotannon arvosta.”

45 Toiseksi on tarkasteltava väitteitä, jotka Espanjan kuningaskunta on esittänyt tukeakseen toista kanneperustetta, joka jakautuu kahteen osaan, nämä säännökset huomioon ottaen.

46 Espanjan kuningaskunta arvostelee ensisijaisesti esitetyssä ensimmäisessä osassa komissiota siitä, että se katsoi, että samalla luonnollisella henkilöllä, joka ei ole tuottaja, oli määräysvalta neljässä TO:n SAT Royal jäsenenä olevasta yhdeksästä oikeushenkilöstä, koska hän omisti 76 prosenttia yhdestä tällaisestä oikeushenkilöstä ja melkein 100 prosenttia kolmesta muusta, ja ettei komissio siis ottanut huomioon edellä mainittuja asetuksen N:o 1432/2003 13 ja 14 artiklan säännöksiä. Espanjan kuningaskunnan mukaan TO:n varsinaisia jäseniä olivat nimittäin vain nämä yhdeksän oikeushenkilöä eli sen varsinaisina jäseninä oli kaupallisia yhtiöitä, ja jokaisella niistä oli edellä mainittujen säännösten mukaisesti vähemmän kuin 20 prosenttia äänivaltaa.

47 Tästä on todettava, että edellä 40–43 kohdassa mainituista asetusten N:o 2200/96 ja N:o 1432/2003 säännöksistä ilmenee selvästi, että unionin TO:ita koskevan sääntelyn tarkoituksena on taata niiden demokraattinen toiminta kahden periaatteen mukaisesti.

48 Yhtäältä asetuksen N:o 2200/96 11 artiklan 1 kohdan d alakohdan 3 alakohdan säännösten mukaan TO:n tuottajajäsenillä on oltava määräysvalta organisaatiossaan ja sen päätöksenteossa. Tämä periaate on lisäksi vahvistettu nimenomaisesti asetuksen N:o 1432/2003 13 artiklan 2 kohdan b alakohdan erityissäännöksissä.

49 Toisaalta asetuksen N:o 1432/2003 4 artiklasta ja 14 artiklan 2 kohdasta ilmenee, että TO:n jäseninä on oltava vähintään viisi tuottajaa, eikä yhdelläkään mainituista jäsenistä saa lähtökohtaisesti olla yli 20 prosenttia äänivallasta. Näissä säännöksissä vastataan asetuksen N:o 1432/2003 johdanto-osan 14 perustelukappaleessa mainittuun huolenaiheeseen, joka on esitetty edellä 41 kohdassa. Lisäksi on selvää, että mainittuja säännöksiä sovelletaan TO:iden jäseninä olevien luonnollisten henkilöiden lisäksi myös niiden jäseninä oleviin oikeushenkilöihin ja että käsiteltävässä asiassa jokaisella mainituista jäsenistä on yksi ääni TO SAT Royalissa.

50 Kun jäsenvaltiot valvovat, toimiiko TO demokraattisesti, on otettava huomioon niiden luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden, jotka omistivat TO:iden jäsenet, henkilöllisyys. Jos henkilöllisyyttä ei tarkasteta, on nimittäin mahdollista, että sama luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, joka omistaa useista TO:n jäsenistä erittäin suuren osan tai joka omistaa niistä useita kokonaisuudessaan ja jolla on siten viimeksi mainittuihin nähden määräysvalta erityisesti niiden päätöksentekomenettelyssä, voisi jäädä piiloon mainittujen jäsenten taakse.

51 Tässä tilanteessa edellä 49 kohdassa mainittu jälkimmäinen periaate voitaisiin kiertää, koska TO:n jäsenten näkyvä määrä ei edustaisi TO:n todella itsenäisten jäsenten määrää.

52 Tätä toteamusta ei voida kumota sillä perusteella, että käsiteltävässä asiassa kyseinen luonnollinen henkilö ei ole tuottaja. Päinvastoin on todettava, että käsiteltävän asian tilanteessa TO SAT Royalin jäsenet ovat tuottajia. Näin ollen on todettava sen, että kyseinen luonnollinen henkilö, joka ei ole tuottaja, omistaa useista TO SAT Royalin tuottajajäsenistä erittäin suuren osan tai omistaa niistä useita kokonaan, loukkaavan kahta edellä 48 ja 49 kohdassa mainittua periaatetta, jotka on pantu unionin lainsäädännössä täytäntöön TO:n demokraattisen toiminnan takaamiseksi. Tällaisessa tilanteessa ei nimittäin loukata ainoastaan edellä 49 kohdassa mainittua toista periaatetta, koska TO:n jäsenten näkyvä määrä ei vastaa TO:n todella itsenäisten jäsenten määrää, vaan lisäksi edellä 48 kohdassa mainittua ensimmäistä periaatetta loukaten määräysvalta TO:ssa ja sen päätöksenteossa ei todellisuudessa ole pelkästään tuottajajäsenillä, koska määräysvalta tietyissä tuottajajäsenissä on henkilöllä, joka ei ole tuottaja.

53 Edellä esitetystä ilmenee, että vastoin Espanjan kuningaskunnan esitystä komissio katsoi perustellusti, että TO:iden demokraattisen toiminnan takaamiseksi on otettava huomioon niiden luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden henkilöllisyys, joiden määräysvallassa TO:iden jäsenet olivat.

54 Toisen kanneperusteen ensimmäinen osa on tämän vuoksi hylättävä perusteettomana.

55 Toissijaisesti esitetystä toisen kanneperusteen toisesta osasta on todettava, että Espanjan kuningaskunta väittää, että komissio teki arviointivirheen samalla luonnollisella henkilöllä TO SAT Royalissa välillisesti olevan äänivallan prosenttiosuuden osalta. Komissio katsoi sen mukaan näin ollen virheellisesti, että käsiteltävässä asiassa mainitulla henkilöllä oli määräysvalta neljässä TO:n yhdeksästä jäsenestä. Espanjan kuningaskunta väittää kuitenkin, että kyseisellä luonnollisella henkilöllä, joka ei ole tuottaja, oli määräysvalta vain kolmessa TO:n yhdeksästä jäsenestä. Näin ollen Espanjan kuningaskunta väittää, että tämän saman luonnollisen henkilön välillinen osuus äänivallasta TO SAT Royalissa oli 44,44 prosentin sijasta 33 prosenttia. Viimeksi mainittu prosenttiosuus olisi siis äänivallan enimmäismäärän, sellaisena kuin se oli Espanjan kuningaskunnan korotettua sitä asetuksen N:o 1432/2003 14 artiklan 2 kohdan säännösten nojalla, mukainen.

56 Tältä osin on riittävää todeta yhtäältä, että vaikka Espanjan kuningaskunnan väitteen mukaisesti oletettaisiin, että kyseisellä luonnollisella henkilöllä oli määräysvalta vain kolmessa TO:n yhdeksästä jäsenestä, vastauskirjelmään liitettyjen asiakirjojen perusteella näiden kolmen oikeushenkilön kaupan pitämän tuotannon osuus TO:n kaupan pidetyn tuotannon arvosta nousi 11,8 prosenttiin, ja toisaalta, ettei Espanjan kuningaskunta kiistänyt tätä lukua.

57 Asetuksen N:o 1432/2003 14 artiklan 2 kohdan toisen virkkeen säännösten mukaan jäsenvaltion tekemän yhden jäsenen äänivallan 20 prosentin enimmäisprosenttiosuuden lisäämisen on oltava suhteessa jäsenen osuuteen TO:n kaupan pidetyn tuotannon arvosta,

58 Tästä seuraa komission väitteen mukaisesti, että jos käsiteltävässä asiassa kyseessä olevalla luonnollisella henkilöllä olisi määräysvalta vain kolmessa TO SAT Royalin yhdeksästä jäsenestä, joilla on jokaisella yksi ääni TO:ssa, mainitulla luonnollisella henkilöllä olisi 33 prosenttia äänivallasta, mikä tosin vastaa Espanjan kuningaskunnan vahvistamaa kattoa mutta ylittää huomattavasti niiden kolmen oikeushenkilön tuotannon arvon osuuden, joissa kyseisellä luonnollisella henkilöllä on määräysvalta TO:n yhteydessä.

59 Tässä tilanteessa Espanja kuningaskunnan on asetuksen N:o 1432/2003 14 artiklan 1 kohdan säännösten mukaisesti ja TO SAT Royalin demokraattisen toiminnan takaamiseksi ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin estääkseen sen, että mainitulla luonnollisella henkilöllä on yli 20 prosenttia äänivallasta TO:ssa.

60 Edellä lausutusta seuraa, että toisen kanneperusteen toinen osa on tehoton ja että toinen kanneperuste on hylättävä kokonaisuudessaan.

61 Kanne on siis hylättävä kokonaisuudessaan.

Oikeudenkäyntikulut

62 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska Espanjan kuningaskunta on hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut komission vaatimusten mukaisesti.

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Kanne hylätään.

2) Espanjan kuningaskunta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Pelikánová Jürimäe Van der Woude

Julistettiin Luxemburgissa 6 päivänä maaliskuuta 2012.

Allekirjoitukset